

Read the full book on: [10.1787/pens_outlook-2018-en](https://doi.org/10.1787/pens_outlook-2018-en)

Προοπτικές του ΟΟΣΑ για τις συντάξεις 2018

Περίληψη στα ελληνικά

Ο συνδυασμός κεφαλαιοποιητικού και διανεμητικού συστήματος συνταξιοδότησης, οι αυτόματοι μηχανισμοί και ένα γερό δίκτυ ασφαλείας για τους συνταξιούχους βελτιώνει τα συνταξιοδοτικά αποτελέσματα

Κατά το σχεδιασμό των συνταξιοδοτικών συστημάτων οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να εξετάζουν προσεχτικά τους στόχους τους (μείωση της φτώχειας, αναδιανομή, βιωσιμότητα και ομαλή κατανομή της καταναλωτικής δαπάνης διαχρονικά) και τους κινδύνους (δημογραφικός, κοινωνικός, εργασιακός, μακροοικονομικός και χρηματοοικονομικός).

Είναι σημαντικό να υπάρχει ένα γερό δίκτυ ασφαλείας για τους συνταξιούχους, καθώς και ένα διαφοροποιημένο και ισορροπημένο συνταξιοδοτικό σύστημα που εμπεριέχει κεφαλαιοποιητικά στοιχεία, ιδιαίτερα όταν η ενθάρρυνση και η αναδιανομή της εθνικής αποταμίευσης προς τη μακροπρόθεσμη επένδυση συνιστά στόχο πολιτικής. Επιπρόσθετα, τα ορθά σχεδιασμένα συνταξιοδοτικά συστήματα απαιτούν αυτόματους μηχανισμούς που ευθυγραμμίζουν τις παροχές με την οικονομική και τη δημογραφική πραγματικότητα. Τα συστήματα πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμα και να παρέχουν έως ένα βαθμό το αίσθημα σιγουριάς που χαρακτηρίζει τα συστήματα καθορισμένων παροχών.

Κατά τη διαφοροποίηση των συστημάτων συνταξιοδότησης η εισαγωγή κεφαλαιοποιητικών ρυθμίσεων θα πρέπει να γίνεται βαθμιαία, ιδιαίτερα όταν οι εισφορές πρόκειται να αντικαταστήσουν μερικώς ή πλήρως το υφιστάμενο διανεμητικό σύστημα. Η μετάβαση αυτή θα πρέπει να αξιολογηθεί με προσοχή, διότι ενδέχεται να ασκήσει επιπρόσθετη πίεση βραχυπρόθεσμα στα δημόσια οικονομικά και να αυξήσει τους κινδύνους για τα άτομα.

Οι χώρες μπορούν να βελτιώσουν το σχεδιασμό των οικονομικών κινήτρων αποταμίευσης για τη συνταξιοδότηση

Τα φορολογικά ή μη φορολογικά οικονομικά κίνητρα μπορούν να ενθαρρύνουν την αποταμίευση για τη συνταξιοδότηση παρέχοντας ένα συνολικό φορολογικό πλεονέκτημα στα άτομα μέσω της μείωσης του συνολικού καταβλητέου φόρου κατά τη διάρκεια του βίου, αν και τούτο συνεπάγεται δημοσιονομικό κόστος. Κατά το σχεδιασμό των κινήτρων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και οι ικανότητες αποταμίευσης για τη συνταξιοδότηση όλων των εισοδηματικών ομάδων, και, ως ελάχιστη προϋπόθεση, θα πρέπει να προβλέπεται η φορολογική ουδετερότητα μεταξύ της κατανάλωσης και της αποταμίευσης.

Οι φορολογικοί κανόνες θα πρέπει να είναι σαφείς, σταθεροί και συνεπείς σε όλα τα αποταμιευτικά προγράμματα συνταξιοδότησης. Οι εκπτώσεις φόρου, οι πάγιες φορολογικές απαλλαγές ή οι αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παροχή ισοδύναμου φορολογικού πλεονεκτήματος σε όλες τις εισοδηματικές ομάδες. Οι χώρες που χρησιμοποιούν εκπτώσεις φόρου μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να γίνουν επιστρεπτές και να καταβληθούν στους συνταξιοδοτικούς λογαριασμούς. Τα μη φορολογικά κίνητρα, ιδίως η πάγια οικονομική ενίσχυση, βοηθούν στην αύξηση της αποταμίευσης των χαμηλόμισθων. Οι χώρες με σύστημα φορολόγησης συντάξεων «EET» πρέπει να διατηρήσουν τη δομή αναβαλλόμενης φορολόγησης και όλες οι χώρες που μελετούν το ενδεχόμενο

θέσπισης οικονομικών κινήτρων θα πρέπει να εξετάσουν τη δημοσιονομική τους ικανότητα και τις δημογραφικές τάσεις.

Η ευθυγράμμιση των επιβαλλόμενων επιβαρύνσεων με το κόστος διαχείρισης των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων απαιτεί καλύτερη γνωστοποίηση, ρύθμιση τιμών και διαρθρωτικές λύσεις

Η παροχή συνταξιοδοτικών υπηρεσιών συνεπάγεται διαχειριστικές και επενδυτικές δαπάνες που καταβάλλονται από τους ασφαλισμένους και τους εργοδότες. Οι δαπάνες αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό την τελική αξία της συσσωρευμένης συνταξιοδοτικής αποταμίευσης. Κάποιες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις μπορεί να είναι επίσης πιο δαπανηρές όπως αυτές που παρέχουν περισσότερες επιλογές.

Τα μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας είναι ουσιαστικής σημασίας, όμως δεν επαρκούν για την ευθυγράμμιση των δαπανών και των επιβαρύνσεων. Λειτουργούν καλύτερα όταν στηρίζονται από ρυθμίσεις των τιμών και διαρθρωτικές λύσεις. Για τη μεγιστοποίηση της καθαρής απόδοσης, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν μέτρα όπως η συγκριτική αξιολόγηση και η στενότερη σύνδεση των επενδυτικών δαπανών με τις επιδόσεις του χαρτοφυλακίου.

Η διακυβέρνηση και η επενδυτική προσέγγιση που εφαρμόζουν τα σε εθνικό επίπεδο σημαντικά επενδυτικά ιδρύματα παρέχουν χρήσιμες κατευθυντήριες γραμμές για την ενίσχυση των κανονιστικών πλαισίων

Ορισμένα σε εθνικό επίπεδο σημαντικά επενδυτικά ιδρύματα έχουν κοινά χαρακτηριστικά και παρέχουν στοιχεία αναφορικά με την ορθή διακυβέρνηση και επενδυτική προσέγγιση. Διαθέτουν κανονιστικά και νομικά πλαίσια που δεν επηρεάζονται από την κυβέρνηση· σαφώς δηλωμένη αποστολή για την καθοδήγηση της επενδυτικής πολιτικής· μία επιτροπή εποπτείας που λογοδοτεί στις αρμόδιες αρχές και στα μέλη· και αρχές διαφάνειας σχετικά με τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης και τη διαχείριση των επενδύσεων και των κινδύνων έτσι, ώστε να διασφαλίζεται η υποχρέωση λογοδοσίας σε διαφορετικούς ενδιαφερόμενους παράγοντες.

Τα εν λόγω ιδρύματα διατυπώνουν στόχους επιδόσεων όσον αφορά την αποστολή τους και παρακολουθούν τις επιδόσεις σε σχέση με το μακροπρόθεσμο στόχο και όχι σε σχέση με κάποιο δείκτη αναφοράς της αγοράς. Τα κεφάλαια προβλεπόμενης ημερομηνίας (target date funds) και τα κεφάλαια κύκλου ζωής (lifecycle funds) είναι η προτιμώμενη επενδυτική στρατηγική για ιδρύματα με ατομικούς λογαριασμούς. Οι στρατηγικές μακροπρόθεσμης απόδοσης ενδεχομένως να προσφέρουν καλύτερες αποδόσεις, όμως ενέχουν υψηλότερο κίνδυνο όσον αφορά την επάρκεια του κεφαλαίου που θα διατεθεί στα μέλη κατά τη συνταξιοδότηση.

Αυτόματοι μηχανισμοί, προκαθορισμένες επιλογές, απλές πληροφορίες και επιλογές, οικονομικά κίνητρα και εκπαίδευση σε χρηματοοικονομικά θέματα βελτιώνουν τα συνταξιοδοτικά αποτελέσματα

Το χαμηλό επίπεδο γνώσεων σε χρηματοοικονομικά θέματα και η μεροληπτική συμπεριφορά μπορεί να οδηγήσει στη λήψη ακατάλληλων αποφάσεων για τη συνταξιοδότηση.

Μηχανισμοί όπως η αυτόματη ένταξη και η κλιμάκωση των εισφορών μπορούν να περιορίσουν την αδράνεια διευρύνοντας τη συμμετοχή στα συνταξιοδοτικά συστήματα και αυξάνοντας τα επίπεδα εισφορών. Τα άτομα που δεν μπορούν ή δε θέλουν να επιλέξουν ένα ποσοστό εισφοράς, ένα φορέα παροχής σύνταξης, μία επενδυτική στρατηγική ή ένα «μετασυνταξιοδοτικό» προϊόν ενδεχομένως να ωφεληθούν από τις προκαθορισμένες επιλογές.

Υπάρχουν επίσης άλλα εργαλεία που βοηθούν στη λήψη αποφάσεων όπως οι δικτυακές εφαρμογές, που περιορίζουν τις επιλογές και διευκολύνουν τις συγκρίσεις, και τα οικονομικά κίνητρα. Οι «ενημερωτικές καταστάσεις σύνταξης» μπορούν να παράσχουν βασικές πληροφορίες με απλό τρόπο, ενώ χρηματοοικονομικά σεμινάρια και συμβουλές μπορούν να βοηθήσουν στην κατανόηση των πληροφοριών.

Η μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά την ηλικία συνταξιοδότησης και ο προοδευτικός χαρακτήρας των δημόσιων συντάξεων και των φορολογικών κανόνων περιορίζουν τα χρηματοοικονομικά μειονεκτήματα των πληθυσμιακών ομάδων με μικρότερο προσδόκιμο ζωής

Τα άτομα που ανήκουν σε κατώτερες κοινωνικοοικονομικές ομάδες έχουν χαμηλότερο προσδόκιμο ζωής σε σύγκριση με τις ανώτερες κοινωνικοοικονομικές ομάδες. Τα άτομα αυτά μπορεί να βρεθούν σε οικονομικά μειονεκτική θέση εάν η διάρκεια ζωής μετά τη συνταξιοδότηση είναι μικρότερη σε σχέση με τη διάρκεια του εργασίου βίου και, κατά συνέπεια, λαμβάνουν χαμηλότερη «απόδοση» των εισφορών που κατέβαλαν για τη χρηματοδότηση της σύνταξής τους. Οι δημόσιες συντάξεις και οι φορολογικοί κανόνες μπορούν να βοηθήσουν να αντισταθμιστεί μέρος του μειονεκτήματος αυτού.

Οι πολιτικές για τη βελτίωση της βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων δεδομένης της αύξησης του προσδόκιμου ζωής θα πρέπει να εξετάζουν τον αντίκτυπο που θα έχουν στις διάφορες κοινωνικοοικονομικές και έμφυλες ομάδες. Γενικά, θα χρειαστεί να επιμηκυνθεί ο εργασίου βίος, αλλά αυτό δε θα είναι απαραίτητα εφικτό για όλες τις ομάδες. Η μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά την ηλικία συνταξιοδότησης συνιστά βασική προϋπόθεση για τη βελτίωση των συνταξιοδοτικών αποτελεσμάτων όλων των ομάδων και για τη διασφάλιση ότι οι κατώτερες κοινωνικοοικονομικές ομάδες δεν τιμωρούνται κατά τη συνταξιοδότηση επειδή έχουν μικρότερο προσδόκιμο ζωής.

Οι συντάξεις επιζώντος εξακολουθούν να είναι σημαντικές, όμως δεν πρέπει να περιορίζουν τα κίνητρα για εργασία ούτε να αναδιανέμονται από νοικοκυριά με ένα εισόδημα σε νοικοκυριά διπλού εισοδήματος

Οι συντάξεις επιζώντος εξακολουθούν να είναι απαραίτητες για να εξομαλύνουν το βιοτικό επίπεδο μετά το θάνατο του συντρόφου. Όμως οι δικαιούχοι δεν πρέπει να έχουν δικαίωμα σε μόνιμη παροχή σύνταξης επιζώντος πριν από την ηλικία συνταξιοδότησης. Αντίθετα, θα πρέπει να υπάρχουν προσωρινές παροχές για να βοηθήσουν στην προσαρμογή στην νέα κατάσταση.

Είναι απαραίτητη η εσωτερίκευση του κόστους των συντάξεων επιζώντος από κάθε ζευγάρι ή, ως ελάχιστο, από όλα τα ζευγάρια. Σε περίπτωση δημοσιονομικά ουδέτερης μεταρρύθμισης, τούτο σημαίνει ότι το επίπεδο της σύνταξης ενός ατόμου που ζει μόνο του θα είναι υψηλότερο από αυτό κάποιου που ζει ως ζευγάρι και λαμβάνει σύνταξη επιζώντος.

Οι σύντροφοι από προηγούμενη συμβίωση δε θα πρέπει να δικαιούνται σύνταξη επιζώντος, καθώς δεν χρειάζεται να εξομαλύνουν την τρέχουσα κατανάλωσή τους. Ο διαχωρισμός των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων παρέχει κάποια πλεονεκτήματα, αν και σε μερικές χώρες ευνοείται η ατομική μεταχείριση των συντρόφων, μεταξύ άλλων, για την προώθηση της ισότητας των φύλων.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Read the complete English version on [OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *OECD Pensions Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/pens_outlook-2018-en